

Modern times

Publicatie Huang Ti zomer 2021
Auteursrecht berust bij de auteur.

Elektriciteit, magnetisme en menselijke regelsystemen, deel 2

Van nature zijn alle levende systemen gevoelig voor elektriciteit en magnetisme. In deel 1 van deze reeks is beschreven hoe de menselijke fysiologie in grote mate door deze processen wordt aangestuurd. De gehele lichaamsfysiologie, tot aan de meest subtiële regulatie van de cel, blijkt zeer responsief voor elektromagnetische communicatie.

Omdat in de Chinese gedachte de microkosmos (cel, lichaam) niet los is te zien van de macrokosmos is deel 1 afgesloten met de volgende vragen:

1. *Hoe kunnen we kijken naar de macrokosmos?*
Door de vele technologische veranderingen is er nogal wat veranderd in de externe omgeving. Per jaar nemen kunstmatig geïnduceerde velden in dichtheid en frequentiespectrum verder toe. Wat betekent dat voor onze blik op de omgeving?
2. *Wat betekenen deze veranderingen voor ons energetisch functioneren?*
De cel en het energetisch lichaam zijn elektromagnetische netwerken, evenals de natuurlijke omgeving dat is. Wat gebeurt er in deze interactie? Er is de afgelopen jaren al veel onderzoek gedaan naar de effecten. Wat weten we op dit moment over de eventuele gevolgen?
3. *Wat kunnen we zelf doen?*
Zijn er mogelijkheden om de sterk toenemende elektromagnetische velden om ons heen te neutraliseren of mogelijk beter op te vangen? Kunnen we ons hieraan nog op enigerlei wijze onttrekken? En wat kun je met acupunctuur?

In dit artikel bespreek ik de eerste twee vragen. Deel 3 zal gaan over de mogelijkheden en opties voor de aanpak van deze problematiek vanuit de acupunctuur en de Chinese geneeskunde.

1. De moderne macrokosmos

Veel bronnen van straling, zoals wifi, smartphones en computers, hebben inmiddels een vaste plaats in de menselijke leefomgeving verworven. Allerlei nieuwe elektromagnetische toepassingen staan daarnaast al in de wachtkamer te trappelen. Het lijkt onvermijdelijk dat de aarde in haar technologische toekomst nog verder omgeven zal worden door netwerken en satellieten. De toenemende dichtheid van frequenties met bijbehorende straling wordt daarmee onontkoombaar. Vluchten kan echt niet meer.

Met de uitbreiding die op stapel staat, zullen veel nieuwe frequenties aan het totale veld toegevoegd worden. Het spreekt voor zich dat het cruciaal is om te weten welke effecten bepaalde elektromagnetische straling heeft, zodat we geïnformeerd kunnen handelen. Dat lijkt logisch, maar dat is het niet. Onze recente geschiedenis van straling laat ons wat anders zien.

Wilhelm Röntgen ontdekte iets vóór 1900 de naar hem vernoemde straling. Al vrij snel was duidelijk dat deze stralen weliswaar niet voelbaar, maar bepaald niet onschuldig waren. Vroege onderzoekers liepen in hun werk met de röntgenapparatuur ernstige verbrandingen en huidkanker op, bij sommigen moesten na blootstelling ledematen geamputeerd worden. Desondanks werd bij zwangere vrouwen tot een halve eeuw later nog steeds een röntgenfoto van het onderlichaam gemaakt, omdat het zo'n gemakkelijke manier was om te bepalen of het bekken ruim genoeg was voor de bevalling. Pas in 1955 kwam er door de Britse statisticus David Hewitt een verandering in het denken. Het was hem opgevallen dat er een duidelijke toename was aan leukemie bij kinderen en hij wilde weten wat daar de mogelijke oorzaak van zou kunnen zijn. De kinderarts Alice Stewart zette op basis van Hewitts bevindingen een groot onderzoek op, waarbij – geheel onbedoeld overigens – de link met de bekkenfoto's naar voren kwam. Ze ontdekte toen dat als een moeder gedurende de eerste drie maanden van de zwangerschap aan straling was blootgesteld, er tienmaal zoveel kans op kanker bij kinderen was dan zonder deze bestraling. Het bleek een moeilijk te aanvaarden conclusie. Stewart raakte na publicatie van het onderzoek haar staf en financiering kwijt. Zowel de industrie als collega's namen haar de uitkomsten van het onderzoek persoonlijk kwalijk. Zelf zei ze later: 'Ik nam artsen hun favoriete speeltje af.' Toch kon men uiteindelijk niet om haar onderzoek heen. In 1962 kreeg ze steun uit Amerika. Hier was men inmiddels ook meer doordrongen geraakt van het stralingsgevaar vanwege diverse bovengrondse kernproeven met kankerverwekkende gevolgen. Enige

tijd later mocht Stewart verdergaan met haar eigen onderzoek en ze nam plaats in commissies die zich met stralingsgevaar bezighielden. Vanaf die tijd wordt serieus rekening gehouden met de gevaren van röntgenstraling, iets dat we in de huidige tijd als volstrekt normaal beschouwen. Maar lange tijd was dat dus anders. Naast het grote aantal kinderen dat in hun vroegste levensfase aan straling was blootgesteld, zijn er vele andere slachtoffers gevallen in de röntgenindustrie – monteurs, bedienend personeel, omstanders, radiologen – voor hen kwamen de betere bescherming en strakke richtlijnen pas tot stand, nadat al onmiskenbare en aantoonbare

vluchten kan niet meer...

schade was opgetreden. Terwijl het stralingsveld van onze huidige omgeving steeds maar groter en dichter wordt, is nog veel onbekend over de effecten van een grote hoeveelheid nieuwe frequenties. Dat nog veel onderzoek van belang is, zal ook niemand ontkennen. Maar inmiddels is al veel goed gevalideerd onderzoek gedaan, waardoor er wel degelijk meer te zeggen is over een aantal aspecten. Mogelijk blijft dit onderzoek (strategisch) uit

beeld, omdat er op dit moment al duidelijke signalen zijn dat – als gevolg van bepaalde frequenties – in levende systemen subtiele én minder subtiele effecten optreden.

Om de problematiek goed te kunnen begrijpen, kunnen we niet zonder een klein stukje natuurkunde. Inmiddels is een zeer breed spectrum van frequenties bekend: van extreem langzame (enkele Hertz, ofwel trillingen per seconde) tot aan extreem snelle in het UV-gebied (vanaf 750 THz). Bij nog hogere frequenties, in het gebied van de röntgenstraling en daarboven, krijgt straling een rechtstreeks beschadigend (ioniserend) effect.

Er wordt al enkele tientallen jaren redelijk wat onderzoek gedaan naar de invloed van dit enorme frequentiespectrum op levende systemen. Zo blijken elektromagnetische golven allereerst in de cel een belangrijke rol te spelen: via specifieke trillingen (met frequenties rond het 'magnetron-gebied' (300 MHz-300 GHz) tot aan het THz-bereik) reguleren minuscule elementaire deeltjes – biofotonen – de cellulaire communicatie. Hiermee komt de kwantumfysica de biologie binnen. De integratie van de kwantumfysica in de biologie heeft veel verhelderd in de relatie tussen materie en energie. Hierdoor is vooral inzicht ontwikkeld over hoe informatie in de natuur wordt overgedragen,

dus ook hoe communicatie en afstemming tot stand komen. Volgens de kwantumtheorie komt energie alleen in kleine pakketjes (*quanta*) voor. Deze kunnen zowel bestaan als massa (deeltje) als in de vorm van een golf. Energie en massa zijn dus feitelijk equivalent en gaan onder bepaalde omstandigheden in elkaar over volgens de beroemde formule van Einstein $E = mc^2$. In de relatie van energie en materie spelen elektromagnetische golven een cruciale rol, waarbij de onderlinge communicatie (informatie-uitwisseling) door fotonen ofwel lichtdeeltjes tot stand komt. Fotonen zijn er in vele frequenties (zoals: het zonlicht en het hele kleurspectrum) en ze spelen een cruciale rol in de bindingen tussen atomen. Als energie of beweging in een systeem verandert, worden fotonen uitgezonden dan wel opgenomen.

Kwantumfysische technieken zijn in de moderne maatschappij volop aanwezig, denk aan de MRI-scanner, laser (uniforme fotonenbundel), in chips van telefonie- en communicatietechnologie en in de

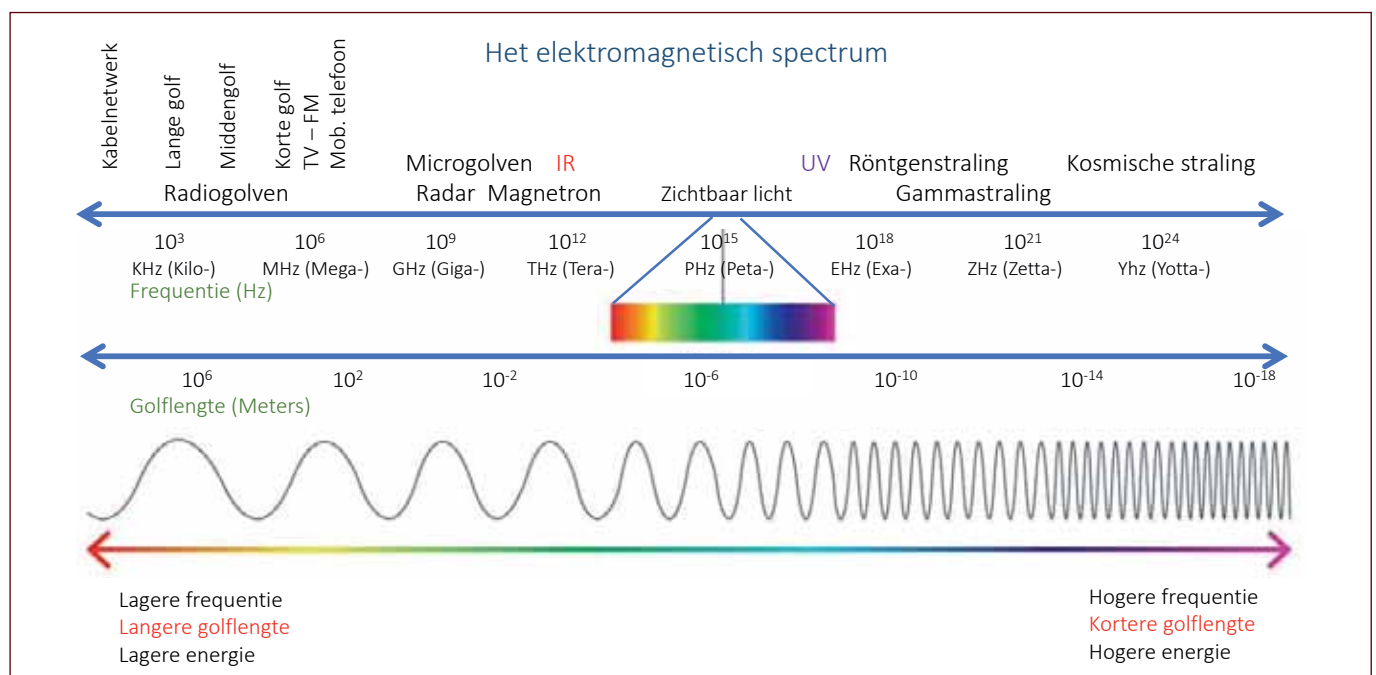
aansturing van satellieten. Toch zit er een vreemde twist in dit verhaal. Bijna een eeuw nadat deze natuurkundige wetmatigheden zijn ontdekt, is dit gedachtegoed nog nauwelijks doorgedrongen in het denken over mens en natuur. Zo is lang gedacht dat wetten van de kwantummechanica niet zouden gelden voor moleculen in grotere, levende systemen. Binnen biologische processen blijkt verandering van het denken een moeizaam proces: tot op de dag van vandaag wordt dit gegeven nog steeds door sommige wetenschappers ontkend. De bewijzen voor hun onlosmakelijke verbondenheid stapelen zich echter steeds meer op.

Effecten

Het metabolisme binnen de cel wordt aangestuurd door elektromagnetische velden. Deze stoppen niet bij de cel- of lichaamsgrens en de aanwezige frequenties worden als warmte en niet-thermische microgolfstraling naar de omgeving uitgestraald. Bij de grens is ook een omgekeerde beweging gaande, waarbij elektromagnetische trillingen

vanuit de omgeving het lijf binnendringen. De interactie tussen de diverse frequenties kan verschillende effecten veroorzaken: sommige van deze externe frequenties zijn schadelijk voor de gezondheid, terwijl andere neutraal zijn of juist een stabiliserende of therapeutische werking hebben.

De uitwerking die een frequentie tot stand brengt, hangt dus af van de respons die wordt opgeroepen in het gebied waarop de trilling inwerkt. Door de interactie kunnen golven elkaar versterken of juist verzwakken. Zo kan blootstelling aan een bepaalde frequentie de trilling versterken, waardoor een ander object mee gaan vibreren. Dit gezamenlijk trillen wordt resonantie genoemd. Elektromagnetische velden in de buitenwereld kunnen zo resoneren met interne frequenties in de cellen van het organisme. Inmiddels zijn al een groot aantal 'biologische resonanties' vastgesteld, wat betekent dat bij die specifieke elektromagnetische frequenties (met een bepaalde duur en intensiteit) reacties in het lichaam optreden.

Overzicht van het frequentiespectrum

boek *Yijing* 已經. Hoofdstuk 5 van de *Suwen* vormt wellicht één van de belangrijkste teksten uit de medische literatuur (is in 2018 in een prachtige monografie² vertaald door Sabine Wilms), waarin op poëtische wijze het traditioneel Chinese wereldbeeld van resonantie tussen makrokosmos en mikrokosmos wordt beschreven. Deze visie staat ook bekend als *Gānyin* 感應 en verwijst naar correlatie denken en naar de vijf fasen, welke de grondslag van de traditionele Chinese cultuur en geneeskunde vormt.

Wat zijn de gevolgen van straling waarbij steeds hogere frequenties worden gebruikt? Wat betekent dit voor de signaalgevoelige systemen in de natuur die gebruikmaken van elektriciteit en magnetisme? Vogels maken gebruik van hun eigen elektromagnetisch internet, waarmee ze ‘googelen’ naar de beste locaties voor voedsel en waarmee ze navigeren op de routes van hun grote trektochten. Bijen en kolibries gedragen zich tijdens het vliegen als dynamo’s. Bomen laden de lucht boven het bos elektrisch op. Dit zijn slechts een paar voorbeelden waarin allerlei ongeziene energetische dimensies van het ecosysteem van de elektromagnetische natuur zichtbaar wordt. Alles wat hier deel van uitmaakt, bacteriën, virussen, cellen, organen, spieren, vissen, dieren en mensen, zendt en ontvangt via elektrische signalen. Alle natuurlijke systemen gebruiken hun eigen, specifieke frequenties om te communiceren. Een direct gevolg van deze elektromagnetische grondslag is dat al deze systemen ook verstoord kunnen worden door de vele kunstmatige signalen met specifieke frequenties die door de mens aan het systeem zijn toegevoegd.

Biologische resonanties zijn bekend uit de natuurlijke omgeving en spelen een rol in de werking en manier waarop levende systemen met elkaar communiceren. Op gelijksoortige wijze kunnen ook allerlei kunstmatig opgewekte elektromagnetische stralingen ofwel frequenties interfereren met mens en dier. Naast onderzoek op cellulair niveau wordt ook gekeken naar de stralingseffecten op grotere schaal. Hiertoe wordt onder meer onderzoek verricht bij zogenoemde ‘natuurlijke templates’: hierin wordt gekeken naar de wijze waarop processen functioneren in hun eigen ordening en waarop natuurlijke systemen communiceren. Het blijkt dat een groot deel van de afstemming en onderlinge coördinatie binnen een ecosysteem plaatsvindt door middel van specifieke elektromagnetische frequenties: voorbeelden zijn

de signalen waarmee hersenen werken, waarmee vogels navigeren en waardoor vissen, cellen en bacteriën communiceren.¹

zitten we op dezelfde golflengte?

Voor de acupuncturist klinkt beschrijving van ‘een natuurlijke ordening’ niet vreemd. Sterker nog, deze gedachtegang is bekend vanuit *Suwen* 5 ‘De grote verhandeling betreffende resonante manifestaties van Yin en Yang’, een belangrijk hoofdstuk uit de *Huangdi Neijing*. Het template waarover Funneman hier spreekt, is feitelijk een hedendaagse uitleg van het klassieke Chinese begrip ‘patroon’ of *Li* 理, dat zo’n 3000 jaar geleden werd beschreven in het universele

Frequenties Veranderingen in de natuur na blootstelling aan bepaalde frequenties:

- 30 KHz < > 300 GHz: bijendans wordt verstoord (Hernandez, 2010).
- 5,62 GHz: gedrag van apen verandert (D’Andrea, 1994).
- > 6 GHz: fysiologie en het gedrag van insecten verandert (Thielens, 2018).
- 7,7 GHz: bij hamsters treden DNA-veranderingen op (Garaj-Vrhovac, 1991).
- 18 GHz: opname nanosferen in rode bloedcellen (Nguyen, 2017).
- 23,8 GHz: signaal wordt geabsorbeerd in wolken in de atmosfeer (Jacobs, 2019).
- 42 GHz: groeisnelheid van gist wordt ontregeld (Grundler, 1982, 1983).
- 60 GHz: bepaalde virussen worden uitgeschakeld (Sankey, 2008).
- 105 GHz: stralingsgebied waarvoor planten gevoelig zijn (Tafforeau, 2004).
- 129 GHz: in melkproducten vermindert de zuurgraad, aantal melkzuurbacteriën neemt toe (Larionov, 2011).

Uit: *Straling van alle kanten bekeken*. WPEN (Wetenschappelijk Platform EMF Nederland).

1. Funneman, S. *Elektrisch Ecosysteem*. Nijmegen, Context serie, 2019.

2. Wilms, S. *Humming with Elephants – The Great Treatise on the Resonant Manifestations of Yin and Yang*. Whidbey Island WA, Happy Goat Productions, 2018.

Een groot aantal frequenties zijn inmiddels door de mens geconfisqueerd: ze worden gebruikt voor radio, tv, autosleutels, bankpasjes, bluetooth, wifi, enz. Maar is dit spectrum eigenlijk wel onbeperkt beschikbaar voor ons? Een heleboel andere levende wezens maken immers al veel langer gebruik van dat netwerk. Naarmate meer onderzoek beschikbaar komt, wordt duidelijker hoe signaalgevoelig de natuur is waarbij veel binnen het ecosysteem gebruikmaakt van deze frequenties van licht en geluid. In voorgaand kader staat een aantal voorbeelden hoe we als menselijke soort al aardig wat verstoring hebben gecreëerd bij dieren en bepaalde processen.

2. Stralingsverdichting en de impact op de energetische mens

In het Chinese universum is alles Qi (energie/informatie). Van oudsher wordt in de Chinese geneeskunde het menselijk meridiaanstelsel beschreven als een informatienetwerk. Vanuit de westerse optiek bezien, lijkt dit enigszins op het elektromagnetisch lichaam. In het voorgaande artikel zijn enkele specifieke aspecten daarvan besproken in de beschrijving van de fysiologie van spieren, hart, hersenen en orgaansystemen. Het is daarmee geen equivalent van het Chinese systeem, maar het biedt een andere kijk op het lichaam waardoor inzichten kunnen ontstaan over de onderlinge samenhang.

Zo boven, zo beneden

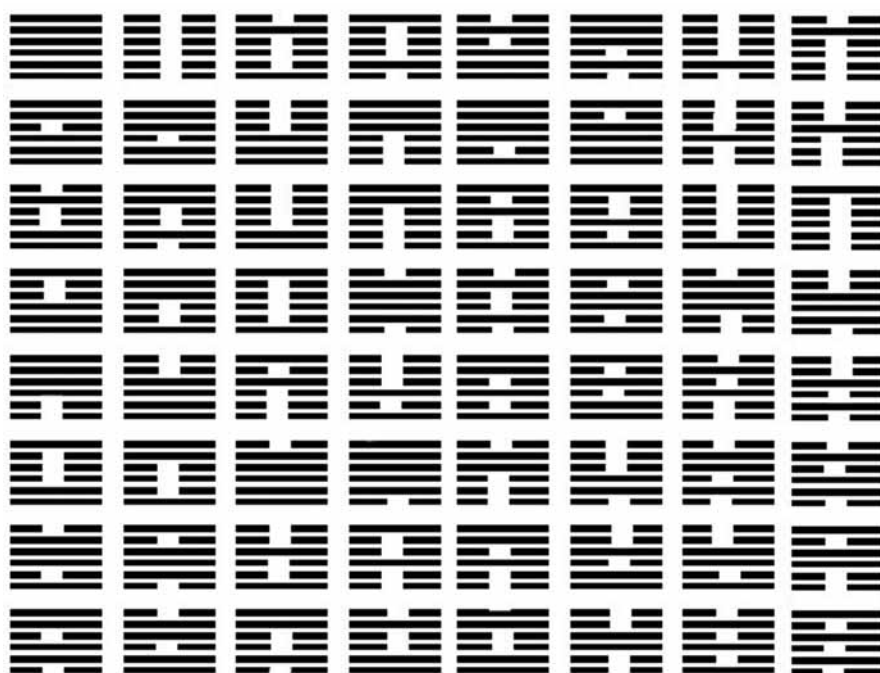
Datgene wat zich in de macrokosmos (de omgeving) afspeelt, vinden we ook in de microkosmos (de cel, het elektromagnetisch lichaam). Volgens beoefenaren van Chinese bewegingsvormen kunnen de Qi bewegingen ervaren worden

als golven of vibraties door het lichaam. In de klassieke tijd zijn de twee oorspronkelijke bewegingen beschreven, zoals informatie in een computersysteem: een binaire code met twee opties Yin en Yang. Combinaties van meerdere yin- en yangaspecten creëren nieuwe mogelijkheden, vormen bundels van informatie die op hun beurt tot uitdrukking komen in basale energetische uitdrukkingmogelijkheden. Een expressie hiervan wordt gegeven in de eerdergenoemde *Yi Jing* (Klassieker betreffende Veranderingen), één van de oudste teksten uit de klassieke Chinese filosofie. De groepen van informatie staan bekend als de hexagrammen.

De instroom van informatie in het lichaam verloopt zowel via subtiele, energetische weg als op meer zintuiglijke, fysieke wijze. In dit proces ontvangt de mens allerlei vormen van Qi vanuit de omgeving en van andere mensen. Deze informatie vermengt zich met de Qi uit het eigen bewustzijn en waarin zich bewuste en onbewuste indrukken, emoties en ervaringen bevinden. Als gevolg hiervan is de

resultante van de externe prikkel zeer individueel: ze werkt in op het lichaam en heeft een uitwerking op ons welbevinden. Zo ondersteunt een positieve invloed de stroming van Qi en leidt een negatieve invloed tot stagnatie.

De buitenste laag van het lichaam verzorgt de interactie met de omgeving en beschermt tegen schadelijke invloeden. Hier liggen de huidzones *Pibu*, het spier-, bind- en steunweefselcomplex *Jing Jin* en bevindt zich de verdedigingsenergie ofwel *Wei Qi*. Gezamenlijk zijn ze verantwoordelijk voor de defensie, maar ook voor interactie met de macrokosmos. In de *Pibu* liggen de *Qui Men*, 'poorten' waar de Qi doorheen beweegt op de ritmiek van de ademhaling. Hierdoor wordt Qi-informatie uit de omgeving opgenomen en kan negatieve Qi afgevoerd worden. Bij een zwakke *Wei Qi* is de weerbaarheid lager en kan pathogene Qi gemakkelijker naar binnen komen. In het oude Chinese sjamanisme dacht men dat deze pathogene invloeden *Gui* of 'Geesten' waren, vandaar de term *Qui Men* of Geestenpoort. In de hedendaagse TCM worden

De 64 hexagrammen die elk een specifieke constellatie van Yin en Yang uitdrukken

deze invloeden beschreven met de termen wind, koude, hitte, damp, droogte en zomerhitte. Indien een pathogeen deze buitenste laag binnendringt, komt het lichaam in beweging. Diverse acties worden in gang gezet, waarmee het lichaam probeert de pathogeen naar buiten te verdrijven. Dit zijn de kenmerkende symptomen van het pathologisch proces. In de *Pibu* kunnen lokale huidveranderingen in het gevoel (bijv. koude, warmte), laesies en verkleuringen optreden. In de *Jing Jin* zijn reacties in de oppervlakkige lichaamslaag waarneembaar, zoals pijn, rillingen of spierspanning.

Als een pathogeen uit de buitenwereld de horde van de buitenste defensielaag heeft genomen en het lichaam is binnengedrongen, is de volgende stap richting de meridiaan. Via deze route wordt de weg naar de diepte, naar het interne vervolgd. Ook op deze plaats kan de indringer nog worden aangepakt – ieder niveau van het lichaam kent mogelijkheden om de pathologie te keren – wat een natuurlijke reflex van het lichaam vormt. Een essentiële voorwaarde is echter dat hiervoor voldoende ondersteuning aanwezig is. Het dient omgeven te worden door basale substanties ('essenties'), die het systeem stevigheid geven van binnenuit.

Elektromagnetische straling en het energetische lichaam

Straling is onzichtbaar. De effecten ervan verschillen enorm: effecten treden op afhankelijk van de soort straling, de dosis en de blootstellingsduur op korte of lange termijn. In de

wetenschappelijke literatuur wordt hierover steeds meer gepubliceerd³. Inmiddels geven een half miljoen Nederlanders aan klachten te ervaren van elektromagnetische velden.

Behalve bij sterke rechtstreekse

**onzichtbaar is
niet hetzelfde als
onschadelijk**

blootstelling aan een hoge stralingsintensiteit worden zelden directe reacties gezien die gekoppeld kunnen worden aan de buitenste lagen (veranderingen in huid en spieren). Een directe reactie van het systeem dat ons normaliter beschermt tegen pathogenen uit de buitenwereld treedt dus bij een invasie van straling niet op. Het lijkt erop dat ons lichaam geen mogelijkheid kent om een verdedigingslinie te activeren tegen de elektromagnetische wereld. In het verleden heeft hiervoor klaarblijkelijk ook geen dringende noodzaak bestaan. De grote toename die zich nu aandient in de macrokosmos brengt mens en natuur echter in aanraking

met een enorme hoeveelheid nieuwe, onbekende prikkels, die bij onvoldoende tegenwicht van binnenuit tamelijk ongehinderd kunnen binnenkomen in het energetisch systeem.

Stralingsgerelateerde verstoringen kunnen in de energetische geneeskunde in twee categorieën worden beschreven. De eerste groep van pathologie kent een yange, naar buiten gaande beweging waarbij een vergrote activiteit optreedt. Bijbehorende symptomen zijn o.a. insomnia, hyperreactiviteit, verlaging melatonineproductie, vermindering alfa-golven in het EEG, verhoging stresshormonen en gedragsveranderingen met een verstoorde aandachtsfocus, zoals gezien bij ADHD en ADD. Deze tonen een belangrijk initieel effect van elektromagnetische straling: een constante activerende (yange) prikkel, welke nagenoeg continu inwerkt op het systeem.

De tweede categorie symptomen is meer yin van aard en laat beweging naar binnen zien: afname van vitaliteit, verdichting en verarmde bewegingsmogelijkheid. Symptomatisch wordt hier een verminderde immuniteit en afname van de weerbaarheid, veranderde genetica (chromosomale beschadigingen, DNA-breuken, afname vruchtbaarheid), vermoeidheid, oorsuizen, verlaging bloed-hersenbarrière, verhoogde doorlaatbaarheid celmembranen en degeneratieve hersenziekten gezien. Deze yin effecten worden vooral gerapporteerd op de langere termijn. Duidelijk wordt dat een systeem dat steeds 'in bedrijf' is uiteindelijk zijn tol moet betalen. Er is veel documentatie waarmee

3. Er zijn op het internet vele sites die hierover informatie geven. Ik noem op deze plaats als voorbeeld stopumts.nl – een Nederlandse site die informatie verzamelt en publiceert met als doel de bevolking inzicht te geven over gezondheidsschade door gebruik van draadloze technologie. Een andere bron van informatie vormt het recent verschenen boek *Straling van alle kanten bekeken* van het Wetenschappelijk Platform EMF Nederland (WPEN, 2020). Hierin een indrukwekkende literatuurlijst over de effecten van elektromagnetische straling en haar effecten op mens en ecologie.

deze observaties worden bevestigd. De duur van de blootstelling aan straling wordt benoemd als een belangrijke factor. Op de korte termijn treedt een verhoogde activiteit en alertheid in het lichaam op. Dit is te zien als een reactie op de activerende elektromagnetische inwerking. Er is verhoogde celactiviteit, het hart wordt onrustiger en mentaal-emotioneel wordt een sterkere reactiviteit waargenomen. Dit alles geeft een verhoogde activiteit van het sympathisch zenuwstelsel. Meer langdurige blootstelling aan stralingsstress triggert het welbevinden, terwijl sluipenderwijs de genetische en immunologische grondslag van het lichaam wordt aangetast. Door chronische ontregeling en degeneratie ontwikkelt zich een elektro-allergie, waarbij een overgevoeligheid voor geluid en licht optreedt. Gekoppeld hieraan worden eerdergenoemde klachten als oververmoeidheid, burn-out, depressies, chronische slapeloosheid, geheugenverlies, fibromyalgie en SOLK⁴ beschreven. De toename van aandoeningen als Asperger, Alzheimer, autisme en de verhoogde bevattelijkheid voor infecties hangen mogelijk ook samen met een verhoogde blootstelling aan straling. Uit alle publicaties blijkt dat de impact van elektromagnetische velden (via verhoging van stress en afname van vitaliteit) niet slechts losstaande 'biologische ontregelingen' tot stand brengt, maar inmiddels een reëel systemisch gezondheidsrisico dreigt te worden. Door deze impact op meerdere niveaus brengt straling de energetische drie-eenheid van de mens *Shen* (geestesaspect) – *Jing* (materiele grondslag) – *Qi* (beweging, emotionele ervaringen)

in gevaar. In de *Shen* worden onrust en hyperactiviteit zichtbaar, die zich uiten in een gebrek aan focus. De overmaat put de fysieke component steeds meer uit, waardoor de materiële basis steeds minder als 'anker' voor de geest kan functioneren. De uitputting verstoort de normale fysiologie, welke steeds meer kwetsbaar wordt voor vertraging, stagnatie en pathogene invloeden. Tussen de polariteiten *Shen* en *Jing* komt het *Qi*-aspect in de knel, dat zich uitdrukt in emotionaliteit, een persoon die niet goed in zijn vel zit. De energetische eigenheid van de mens komt door deze verstoorde drie-eenheid in disbalans.

Genoemde stralingsgerelateerde symptomatologie verwijst naar een invloed die het energetisch systeem grondig en tot in haar diepste kern verstoort. Bij een substantieel deel van de bevolking blijkt het energetische systeem niet toereikend te zijn om de elektromagnetische invloed in te dammen en naar buiten te werken. De beschrijving van pathologie die steeds dieper naar binnen dringt en in toenemende mate processen in het lichaam ontregelt, doet denken aan klassieke energetische modellen zoals beschreven in de *Shang Han Lun* en *Wen Bing* literatuur. Hierbij doordringen externe pathogenen steeds diepere lagen als de interne weerbaarheid ontoereikend is om de invasie een halt toe te roepen. De Chinese theorie toont ons hoe diep de stralingsverstoring ingrijpt in het mechanisme en geen laag ongemoeid laat. Vanuit de voorstanders van deze ontwikkelingen klinkt de tegenwerping dat 'heel veel mensen helemaal geen last van

stralingsklachten hebben'. Dit is geen valide argument te noemen: sinds wanneer moet iedereen die in aanraking komt met (bijvoorbeeld) een griepvirus ook echt ziek worden, voordat we zo'n virus als daadwerkelijke pathogene factor erkennen? Vanuit de Chinese geneeskunde weten we dat in een dergelijk proces de individuele weerbaarheid een cruciale rol speelt. Dát straling voor veel mensen schadelijke gevolgen heeft weten we ook al lang.

In dit artikel hebben we enkele aspecten betreffende elektromagnetische straling onder de loep genomen. Veel is echter nog onbekend, vele nieuwe frequenties zijn nog nauwelijks onderzocht. Daarvan weten we nog helemaal niet welke werking ervan uitgaat, welke (onbedoelde) neveneffecten op korte of lange termijn kunnen optreden. Dit vraagt tenminste om terughoudendheid in de uitrol van de grote hoeveelheden nieuwe elektromagnetische frequenties, wat op dit ogenblik door een vooruitstrevende industrie wordt beoogd. Het vraagt om bezinning, om nader onderzoek, om meer informatie over de nog onbekende effecten. Of gaan we eerst (zoals bij de röntgenstraling) vele jaren van steeds verder opbouwende pathologische problematiek meemaken?

Deel drie van deze serie zal gaan over de mogelijke aanpak en oplossingen vanuit de Chinese geneeskunde.

2021, Dianne Sommers
Woont en werkt in Amsterdam.
Filosoof, acupuncturist en
fysiotherapeut.

4. SOLK: Somatisch Onverklaarbare Lichamelijke Klachten.